

Bettina Heltberg: Jeg er også weekendvirolog!

Hvorfor siger Mette Frederiksen det ikke, som det er: At det er mennesker med livsstilssygdomme, som falder først for coronaen, spørger Bettina Heltberg, som i denne klumme skriver om det metaboliske syndrom.

FOR ABONNENTER

Hov, hvad er nu det? Hvad betyder metabolisk?

Det metaboliske syndrom er summen af alle de livsstilssygdomme, man pådrager sig gennem livet. Ubalance i kolesterolværdier, forhøjet blodtryk og blodsukker og overvægt.

Det lider vi alle sammen af, mere eller mindre. Og det er mennesker med livsstilssygdomme, som falder først for coronaen.

Jeg havde lovet mig selv, at jeg ikke med ét ord ville nævne corona, men jeg indser, at det er umuligt! Jeg er også weekendvirolog.

I hvilket omfang er vi blevet en teknokratstat i stedet for et ulydigt demokrati, fordi vi frygter døden?

Altså – siger jeg så! – hvorfor må vi ikke få det at vide, som er mest interessant? En undersøgelse fra Italien viser, at mere end 75 procent af de døde har haft forhøjet blodtryk, diabetes, kroniske sygdomme og/eller hjertelidelser. Ifølge engelske opgivelser er 63 procent af covid-19-patienter på intensivafdelingerne overvægtige. Hvorfor fortæller Mette Frederiksen ikke, hvor mange ældre (mænd) på plejehjemmene, der er døde? De ville være døde alligevel (af de metaboliske sygdomme) om et eller trekvart år – men i deres sidste tid fik de ingen besøg af deres pårørende og familie. Det synes jeg nok er trist.

Så skulle vi få en bedre livsstil – færre smøger, whisky og flødebolle?

Nattetanker over en whisky

Ja, vi tager dem da. Jeg sidder om natten i køkkenet og funderer med min whisky. Jeg forestiller mig, at det ringer på døren, et svagt klemt, og da jeg åbner, er det min mor, som står derude. Det er en helt utrolig glæde, vi omfavner hinanden, og jeg taler om alt det, der er sket, mens hun var væk. »Er det sandt?«, siger hun med en vis tempereret forbløffelse. Men så ringer det igen, en ny kærlig afdød stikker hovedet indenfor. »Var der noget, du skulle have ordnet?«, siger han, og han går i gang med computer og iPhone, og siden med vandsengen, som han tømmer for lunkent vand og småfisk, mens det lysner udenfor. Jeg skal til London, *bye-bye*. Han fortsætter ufortrødent sit hjælpearbejde. Der kommer flere, bliver vi nu et helt selskab på over ti personer? Ham, der boede på Kornvej og sad på sin lille terrasse, ham jeg var gift med engang (men han går nu snart igen, hm hm, travlt), og alt er en drøm, men drømme gælder ikke. Og snart er her stille igen.

Jeg ved ikke, om De bryder Dem om sådanne lyriske små føljetoner – jeg gør ikke. Noget firkantet og omverdenskritisk vender sig uregerligt i mig.

I hvilket omfang er vi blevet en teknokratstat i stedet for et ulydigt demokrati, fordi vi frygter døden?

Pludselig ser jeg den frygt, som griber folket i Nordkorea, folket i Saudi-Arabien, folkene så småt og tæt også i Europa, Ungarn og Polen – den velvillige lovlighedsstat, som er passende, rigtig, ubetvivlelig – og nedbrydende for den selvstændige tanke. Også nazismen kunne spille på frygten og iscenesætte døden som den ultimative skæbne, hvis folket ikke strakte arm og gik i march. Det, som truer os til den rette tavshed, er i sit fundament: døden, og hvordan får vi nu afskaffet den? Truslen er evig, for det gør vi ikke.

Intet kirkeoprør i påsken

Jeg er oprigtig ked af, at kirkerne holder lukket i dag. Ikke et eneste kirkeoprør i miles omkreds. I forårssolen plejede jeg at gå i Tibirke Kirke eller i Vartov, hvor årets præsteskitte nu kommer til at forløbe i stilhed. 14. juni skulle der – skal der? – være afskeds gudstjeneste for pastor Niels Grønkjær, og 28. juni ordinationsgudstjeneste for den ny præst, Jesper Tang Nielsen. Bliver det til noget? Vi tror på livet, synger kirkerne i kor, men ikke mere, end at vi lydigt indstiller os på døden. Hvad er det for noget? Det er tant og fjas. Det er det pjank i sindet, jeg selv plejer at gå i kirke med.

I år er det 75 år siden, den franske skole på Frederiksberg Allé blev ramt af RAF-bomber, som tog fejl af Shellhuset. I alt 250 mennesker omkom på skolen og i nærliggende boligkvarterer. På skolen var der 86 omkomne børn og 18 voksne.

På TV 2 Lorry så jeg et interview med pastor Elisabeth Lyneborg, nu 81 år, som huskede den dag i marts for 75 år siden. Først blev der mørkt uden for vinduet, så gik klassen ud og ned ad en trappe – Elisabeth var lidt bange og holdt hånd med Peter, som sagde: »Du skal ikke være bange«.

Så krøb hun op på et havebord, men da vand begyndte at fosse ind i kælderrummet, gik hun, med vand til skuldrene, hen imod et lys og blev reddet ud. Hun så en hvidklædt nonne med hele klædningen vædet i blod, og en arbejdsmand sagde disse ord til hende: »Hun sover kun«.

Hendes mor kom til stede og faldt på knæ midt i katastrofe og kaos. Så gik de hjem, hun kom i koldt bad, og minutter senere kom Elisabeths far sveddryppende løbende, han arbejdede på Gutenberghus og havde måttet løbe hele vejen hjem, nu faldt han ind over bordet.

Senere fik Elisabeth mareridt, lægen mente, hun var blevet bange for ild. Men frygten var inderst inde den død, man ikke talte til børn om – i stilhed går det over. Siden oplæste de i radioen de mange navne på omkomne mennesker. Hvorfor? Det skulle hun ikke bryde sig om.

Det viste sig, at lille Ivy, hendes bedste veninde, også var død. Hun skulle ellers have været til fødselsdag – i dag må vi nøjes med kortet, som blev gemt.

Og Peter, som hun holdt hånd med, var død på den trappe.

Jeg så udsendelsen to gange – her 75 år efter. Vi har ellers ikke haft tid til at mindes. Tak til Lorry og især til Elisabeth Lyneborg for det fine program.

Døden er en vished

Vi er ved det metaboliske syndrom igen. Uanset hvad vi lukker op og lukker i, skoler og vuggestuer og børnehaver for de små, eksamen eller ej for de større, små forsamlinger, store, forårets lyse fester (oh, forår, forår – red mig!), er døden en vished, og selv vi, som gør det yderste for at afskaffe den verdsligt, vil indse, at det ingen nytte gør, sundhedsfagligt, politisk.